

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Vatikan in martirij primorskih bratov

Krik resnice iz naše narodne bolečine

»Kristus ni ustvaril nacionalne cerkve, ker je njegovo učlovečenje in trpljenje na križu bilo namenjeno sinovom in hčeram vseh narodov sveta, zato je snovanje nacionalne cerkve zabloda in poganstvo!« Tako je nedavno govoril visoki kardinal rimske katoliške cerkve katoliškemu Nemcem in jih s tem podžigal proti narodnim socialistom, ki se bore proti vmešavanju Vatikana v nemško notranjo politiko. Že pred temi besedami visokega kardinala smo pa brali ponovno v glasilih italijanskega fašizma take in podobne stavke: »Rimska cerkev je italijanska nacionalna cerkev, nad katero bedita italijanski Bog in italijanski papež, ki čuvata izvoljeni italijanski narod, da izvrši svoje veliko italijansko poslanstvo!« Tega in takega res ni napisal noben funkcionar Vatikana, toda napisano je bilo v Italiji, v kateri stoji Vatikan in iz katere so izbrani papeži in večinoma vsi kardinali! In tega strašnega poganstva ni zavrnil in ni obsodil vse do danes noben funkcionar Vatikana, ni ga tudi zavrnilo ali obsodilo vatikansko uradno glasilo »Il Oservatore Romano«.

Zakaj ta dvojna mera? Zakaj je na Nemškem klic po nacionalni cerkvi poganstvo, v Italiji pa ni? Zakaj je vredno obsodbe v Nemčiji tisto, nad čemer se v Italiji nihče ne spotika? A sam rimski papež je dejal nemškemu diakonu romarjem: »Zavedajte se, da ste sinovi katoliškega nemškega naroda in da je vsak, ki se bori za svojo katoliško vero proti poganstvu junak!« In istočasno, ko je rimski papež govoril te besede Nemcem, se je v njegovi lastni domovini Italiji borilo več ko pol milijona Slovencev in Hrvatov tudi samo za to, kar je papež naročil Nemcem kot junaštvo — borilo se je za čistost katoliške vere v okrilju narodnega jezika in za katoliške duševne pastirje, ki so njegovi, razumejo njegov jezik, njegove bolečine, ljubezen in potrebo. Borilo se je več ko pol milijona Slovencev in Hrvatov in se še bori heroično, obupno, proti nasilju italijanskega naroda. »nad katerim bedita italijanski Bog in italijanski papež, ki čuvata izvoljeni italijanski narod, da izvrši svoje veliko italijansko poslanstvo.« Zakaj spet tu ta dvojna mera? Zakaj ni papež, ki je govoril Nemcem, spregovoril tudi primorskim Slovincem in Hrvatom in jim dejal: »Zavedajte se, da ste sinovi slovenskega ka-

toliškega naroda in da je vsak, ki se bori za svojo katoliško vero proti poganstvu — junak? Mar to, kar počenjajo fašisti, ki proglašajo Boga vseh za italijanskega Boga in papeža vseh katoličanov za italijanskega papeža, ni poganstvo? Ali pa obstoja »poslanstvo izvoljenega italijanskega naroda v tem, da preganja slovenske in hrvaške katoliške dušne pastirje na Primorskem, da jih jemlje njihovim vernikom ter meče v ječe in internacije? In zato bedita nad njim »italijanski Bog in italijanski papež?«

A to še ni vse! Na željo tega fašizma je Vatikan pregnal s stolic naše primorske škofo in dovoljuje brez ugovora preganjanje še sedanjega tržaškega škofa dr. Fogarja, ki je sicer Italijan, a razume jezik svojih vernikov in ga spoštuje. Na željo tega poganskega fašizma, ki proglašja vesoljno katoliško cerkev za italijansko nacionalno cerkev, vesoljnega Boga za italijanskega nacionalnega Boga in vesoljnega rimskega papeža za nacionalnega italijanskega papeža, je Vatikan tudi postavil za administratorja goriške nadškofije renegata in moralno propalca Sirottija (prej Sirotiča), o katerem ve vsak primorski vernik, da ima dva nezakonska otroka in razmere z redovnicami. Postavil ga je za naslednika svetega moža nadškofa dr. Sedeja, enega najčistejših in najsvetlejših pojavov v katoliški cerkvi zadnjega časa! In ta Sirotti sedaj brez kazni in svarila Vatikana preganja in denuncira pobožne, poštene in čiste slovenske dušne pastirje!

Toda iz najboljšega vira vemo še več, vemo, da je Vatikan na tihem odobril vso to fašistično akcijo in je vsaka pritožba pri njem zaman. Slovenska in hrvaška duhovščina nima v Vatikanu zaščite. Vatikan jo prepušča fašizmu kakor brezpravno zverjad. Pa tudi to še ni vse. Vatikan se za pol in več milijona svojih katoliških vernikov v Italiji ne briga niti toliko, da bi spoznal njihov položaj. Prvi kardinal Vatikana, papeževa desna roka, je z začudenjem vprašal nekega slovenskega primorskega dušnega pastirja, ko je prišel z a m a n k njemu prosit zaščite: »Kaj imate tudi Slovenci kako kulturo?« Nič čudnega ni potem, da je škof Mahnič, največji propagator katolištva med Slovenci, dejal na smrtni postelji: »Da ne bi bil nikoli videl Rima; tam sem izgubil vero!«

-r.

Francoska diplomatska aktivnost

PRIPRAVE ZA BARTHOUJEV SPREJEM V BUKAREŠTI. — WAYGANDOVO IN BARTHOUJEVO POTOVANJE V LONDON.

BUKAREŠTA, 15. junija. V Rumuniji se vrše velike priprave za sprejem francoskega zunanjega ministra, ki bo te dni obiskal Bukarešto. Visokega francoskega državnika bodo na romunski meji sprejeli trije romunski ministri, na postaji v Bukarešti pa vsa vlada in zastopnik romunskega kralja. Na čast gostu bo romunski parlament priredil svečano sejo.

LONDON, 15. junija. V ponedeljek bo prispel v London šef francoskega generalnega štaba general Waygand. Čeprav se naglašja, da je njegov obisk zasebnega značaja, vendar se širijo vesti, da bo general Waygand ob tej priliki obiskal predstavnike angleškega generalnega štaba in se z njim razgovarjal o možnosti francosko-angleškega vojnega sporazuma za primer evropske vojne. Te vesti prihajajo iz

verodostojnega vira, čeprav se na prvi pogled zde neverjetne.

PARIZ, 15. junija. Zunanji minister Barthou je sprejel angleškega poslanika Clerka, s katerim sta ukrenila vse potrebno za Barthoujevo potovanje v London.

FRANCIJA IN NEMŠKI MORATORIJI.

PARIZ, 15. junija. Nemška proglastitev moratorija za zunanja plačila in sklepa, da se bodoče plačevanje Dawesovega in Youngovega posojila ne bo vršilo več potom transferiranih mark, je napravila v Franciji najgloblji vtis. S to zadevo se bo bavila tudi vlada in bo ukrenila najstrožje ukrepe za obvarovanje francoskih interesov.

Politika po paktu štirih?

Sestanek Hitlerja in Mussolinija - Odstranjanje sporov med Italijo in Avstrijo - Vrnitev na bazo pakta štirih?

BENETKE, 15. junija. Včeraj popoldne se je pričela prva konferenca med Hitlerjem in Mussolinijem v kraljevem dvorcu v Strai, ki je trajala več ur. O čem sta šefa obeh vlad nemške in italijanske, razpravljala, ni znano, vendar se v poučenih krogih zatrjuje, da je šlo v prvi vrsti za to, da se odstranijo nasprotstva, ki obstojajo med Italijo in Nemčijo, v prvi vrsti seveda zaradi Avstrije. Hiderjeva želja je spraviti Nemčijo iz politične osamelosti zadnjega časa, Mussolini pa bi rad paraliziral akcijo Francije s sovjetsko Rusijo in ostalimi zavezniki. Nobena skrivnost ni, da je Italija zaradi francoskih načrtov zelo vznemirjena in se nikakor ne namerava priključiti francoskemu bloku, kakor žele v Parizu. Glavna ovira za tesnejše sodelovanje med Italijo in Nemčijo pa je Avstrija, katero hoče imeti Italija samostojno in pod svojim političnim vplivom, Nemčija pa želi,

da dobe v njej oblast narodni socialisti, ki bi polagoma pripravili »Anschluss«. Zatrjuje se, da je Mussolini predložil Hitlerju, naj bi se o avstrijskem vprašanju določilo desetletno premirje. Na drugi strani pa Italija tudi ne želi, da bi se kakorkoli vezala izključno na Nemčijo in stremi še vedno po tem, da bi se realiziral pakt štirih. V ta namen bi se pa seveda morala Nemčija vrniti v Ženevo, kar zahteva po mnenju Mussolinija tudi vstop Rusije v Društvo narodov, ki bi brez Nemčije preveč okrepil položaj Francije. Pogajanja med Hitlerjem in Mussolinijem se danes nadaljujejo.

PARIZ, 15. junija. Po najnovejših vesteh iz Benetk sta se Hitler in Mussolini včeraj zedinila v tem, da se pozkusijo rešiti vsa tekoča vprašanja v okviru pakta štirih veseli. O tem bo v kratkem obveščen tudi francoski zunanji minister Barthou.

Angleška verzija o sestanku v Strai

RAZOROŽITEV, VRNITEV NEMČIJE V ŽENEVO IN SPOŠTOVANJE AVSTRIJSKE NEODVISNOSTI.

LONDON, 15. junija. Ves angleški tisk z napeto pažnjo zasleduje potek sestanka nemškega državnega kancelarja Hitlerja in italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Nekateri listi posvečajo temu dogodku dolge stolpce. »Daily Mail« piše, da razpravljata voditelja nemškega in italijanskega naroda na sestanku o treh važnih problemih, in sicer: 1. o bodočnosti razorožitvene konference in o pogojih, pod katerimi bi se Nemčija zopet vrnila v Ženevo; 2. o bodočnosti Društva narodov in 3. o evropskem sporazumu z ozirom na sporazume o varnosti, ki jih je predložila Društvo

narodov Francija. Nadalje naglašajo listi, da je Nemčija v zelo neugodnem položaju, od kar je naglo in nepremišljeno lani zapustila Ženevo. Mussoliniju so dobro znane želje Nemčije, ki se želi povrniti in bo zato delal z vsemi silami, da ji omogoči vrnitev, vendar bo zahteval za to posebno poročstvo v obliki neodvisnosti Avstrije, katero mora Nemčija spoštovati. Tudi mora Hitler vplivati na to, da bo čimprej konec terorističnih akcij v Avstriji. Mussolini pa bo s svoje strani vplival na Dollfusa, da bo izvedel svobodne volitve, čim se javnost v Avstriji pomiri.

Jevlić zopet v Beogradu

BEOGRAD, 15. junija. Zunanji minister Bogoljub Jevlić je dospel davi iz Pariza v Beograd. Na kolodvoru so ga pozdravili visoki uradniki zunanjega ministrstva, poslaniki Francije, Turčije, Češkoslovaške in Romunije ter v Beogradu se mudeča jugoslovanska poslanika v Londonu in Budimpešti, Gjuric in dr. Vukčević.

Göbbels pri Pilsudskem

PARIZ, 15. junija. Kakor poročajo iz Varšave, je včeraj sprejel poljski vojni minister maršal Pilsudski nemškega propagandnega ministra Göbbelsa v gradu Belvidere, kjer leži nenevarno bolan. Razgovoru, ki je trajal 35 minut, sta prisostvovala tudi nemški poslanik grof Moltke in poljski zunanji minister Beck. Göbbels se vrne v Berlin čez Krakovo.

ZASEDANJE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 15. junija. Narodna skupščina je pričela danes v plenumu razpravo o zakonskem predlogu o odpravi fideikomisov. O predlogu so govorili trije govorniki, nato se je pa seja zaključila in se je zasedanje odgodilo do 19. t. m. Kot prvi prihodnji govornik je določen poslanec Anton Krejči.

DOLLFUSS V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 15. junija. Včeraj popoldne ob 1. je prispel z letalom v Budimpešto avstrijski kancelar dr. Dollfuss na veliki agrarni kongres. Dopotoval je v spremstvu dr. Frischa in Weberja. Na aerodromu so ga pričakovali razni politiki in državniki, med njimi tudi Fey.

SPOR ŠPANIJE S KATALONIJO.

BARCELONA, 15. junija. Spor med Madridom in Barcelono postaja vedno ostrejši, ker je vlada izjavila, da pod nobenim pogojem noče sprejeti katalonskih zahtev. Izjavila je celo, da bo najenergičneje pobijala vsak poskus upora in nepokorščine. Zaradi teh izjav je med Katalonijo in vlado situacija resno napeta.

RUSKE VAJE V PAMIRJU.

MOSKVA, 15. junija. Na ukaz komisarija za vojaške zadeve, Vorošilova, se bo podala skupina višjih častnikov rdeče armade te dni v Pamir, kjer se bodo izvežbali v bojih v gorah. Po poročilih »Krasneje zvezde« bo spremljal omenjeno skupino tudi ljudski komisar Grilenjk, ki je znan turist.

PREMIRIJE V ARABIJI.

KAIRO, 15. junija. Jemenski imam in kralj Hedžesa Ibn Saud sta končno podpisala mirovno pogodbo. Tako je torej konec krvavih bojev in vojne nevarnosti v južnozgodni Arabiji.

Dnevne vesti

Važno zborovanje trgovcev in izvoznikov sadja

V splošnem kaže letošnja letina slabo, zato so se pričeli gibati izvozniki in trgovci z našim sadjem zelo zgodaj. Preteklo sredo popoldne so imeli v mestni posvetovalnici važno zborovanje, ki se ga je udeležilo članstvo Združenja sadnih eksporterjev iz vse banovine. Zborovanje je vodil g. Srečko Krajnc, ki je uvodoma pojasnil namen zborovanja in podal približno sliko letošnje letine in bodoče trgovine.

Razpravljali so nadalje o izgledih letošnje izvozne sezone, o sezonskih kreditih Narodne banke in o kongresu izvoznikov in trgovcev sadja iz vse države. Ugotovili so, da bo znašal letošnji pridelek sadja okrog 1200 vagonov in od tega okrog 800 vagonov za izvoz. Ker kaže letošnja letina zelo dobro v drugih državah, ni pričakovati posebno ugodnih cen ter bo izvoz naletel na razne težave. Največji uvoznik bo nedvomno Nemčija, ki je odprla svoja tržišča našemu sadju. Pri uvozu sadja v Nemčijo bodo morali izvozniki priložiti fitopatološko spričevalo ter bo vsak vagon ponovno pregledan na uvozni nemški postaji.

Težkoče pa bodo imeli naši izvozniki najbrže tudi pri nabavi deviz. Pokrenili so že vse potrebno, da bi se jim v tem pogledu ne povzročale nepotrebne nevšečnosti. Tudi bodo naši izvozniki letos prvič deležni 6mesečnih sezonskih izvoznih kreditov Narodne banke, kar bo znatno olajšalo trgovanje. Nekaj sadja pa bomo izvozili letos tudi v Francijo, na Češkoslovaško, v Švico in deloma na Poljsko in v Italijo.

Pred pričetkom letošnje sezone bo v Mariboru v času od 14. do 16. julija kongres trgovcev in izvoznikov sadja iz vse države. Kongres bo velikega pomena za razvoj sadne produkcije in za napredek naše trgovine s sadjem. Udeležili se bodo kongresa, kakor smo že poročali, tudi predstavniki naših merodajnih ministrstev, gospodarskih institucij in zastopniki raznih tujih uvoznih ustanov ter tujih trgovci. Podroben program kongresa bo še naknadno izdelan, v principu pa je bil na zborovanju sprejet predlog, da bo v soboto 14. julija sprejem in uvodna konferenca, v nedeljo 15. julija kongres v veliki unionski dvorani, v ponedeljek pa izleti v mariborsko okolico.

Mestni župan g. dr. Lipold odsoten. Včeraj popoldne je odpotoval v Beograd mestni župan g. dr. Lipold in ga za časa njegove odsotnosti nadomešča podžupan g. Golouh.

Iz zdravniške službe. Za višjega pristava Zdravstvenega doma v Mariboru je imenovan g. dr. Josip Vrtovec.

Upokožitev v učiteljski službi. Upokoženi so med drugimi tudi Mirko Kos pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah, Rudolf Kocmut pri Sv. Urbanu niže Ptuja, Matija Perger pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Emilija Dularjeva v Slovenjgradcu, Mirko Marinič pri Sv. Marku niže Ptuja, Ida Vodenikova v Mariboru in Rudolf Rosina v Ormožu.

Poroka. V Novem mestu sta se poročila g. inž. Janko Sluga iz Ljubljane in gđe. Darinka Štefanovičeva iz z. ne narodne rodbine v Novem mestu in sestra znanih treh juristov Štefanovičev v Mariboru oz. v Prevaljah. Bilo srečno!

Pred oltar. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: monter Vinco Knechtl in zasebnica Marija Krekova; sedlar Anton Pavlič in natararica Brigita Korajlijeva; magistratni uradnik France Kramberger in zasebna uradnica Ivanka Hohnikova; posestniški sin Alojzij Mukenuer in Jožica Krivčeva iz Svečine; zasebni uradnik Emil Hercog in prodajalka Hedvika Denkova; dežnikar Rudolf Horvat iz Spodnjega Radvanja in Katarina Cenarijeva; trgovski pomočnik Karl Šušnel in zasebnica Ivanka Vaverkova ter delavec Daniel Gabrovec in predica Matilda Mundova. Bilo srečno!

Lepa gesta. Protituberkulozna liga v Mariboru je prejela od odvetniške pisarne gosp. dr. Komavlija 100 Din iz neke kazenske poravnave. Isti znesek je daroval ligi g. nadsvetnik Baumel na mesto venca na grob umrle g. Platzerjeve. Lepa zahvala! Posnemajte!

Zborovanje novinarjev. Jutri v soboto in v nedeljo bodo zborovali v Sarajevu naši novinarji. Letnega občnega zbora jugoslovanskega novinarskega združenja se bo udeležilo okrog 60 delegatov posameznih sekcij. Med drugimi stanovskimi zadevami bodo razpravljali tudi o pokojninskem zavarovanju novinarjev. Mariborske in celjske novinarje zastopa predsednik mariborskega kluba in glavni urednik »Mariborer Zeitung« g. Udo Kasper, ki je danes odpotoval v Sarajevo.

Smrtna kosa. Zadnje dni so v Mariboru umrli: Karla Platzerjeva, stara 77 let; Regina Rebernikova, vdova, 70 let; delavec Adolf Čurič, 28 let; Marija Roikova, zasebnica, 30 let; Lucija Lubanjičkova, vdova, 64 let; Marija Roškerjeva, vdova, 78 let in Alojzija Kurnikova, vdova, 63 let.

Na našo mejo! To je klic, ki postaja pri nas vsako leto bolj glasen in bolj upoštevan. Lepa je bila v nedeljo naša manifestacija na kobanski Kapli, lep pa mora biti tudi v nedeljo 17. t. m. Domovinski dan pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki sicer ni še tik na meji, a blizu nje in tudi zasluzi vso našo pažnjo. Iz Maribora bo vozil v nedeljo popoldne k Sv. Marjeti avtobus. Kdor se želi poslužiti te ugodnosti, naj se zgleda v pisarni Jadranske straže v Gregorčičevi ulici št. 26.

Naše čitatelje opozarjamo na članek »Iz koroške Slovenije«, ki ga objavimo v jutrišnji številki. V njem je podana slika razmer v našem tužnem Korotanu tako, kakor je v slovenskem dnevnem tisku še nismo dobili. Članek gotovo tudi v Avstriji ne bo ostal brez odmeva. Posebno pa opozarjamo nanj koroške Slovence, da ne zamude te izredne prilike slišati najostrejšo obsodbo zatiranja Slovencev na Koroškem. »Večernik« je edini slovenski in jugoslovanski dnevnik, ki ima iz Koroške informacije tudi: o najbolj zakulisnih zadevah, zato je dolžnost vsakega Korošca, da si ga naroči!

Izlet DPD »Frohsinn« bo v nedeljo 17. junija v Radvanje, gostilna Kranjc (Slameček). Člani in prijatelji društva dobrodošli!

Na čast olimpijskega prvenstva priredi kolesarsko društvo »Poštela« veliko vrtno veselico 17. junija v gostilni Lešnig, Nova vas. Začetek ob 15. uri. Društvo se priporoča.

Naraščaj Sokola na sarajevskem zletu. Pod vodstvom vaditeljev se je odpeljalo včeraj na sarajevski zlet 38 naraščajnikov Sokolskega društva Maribor Matice. Na zletu bodo nastopili s prostimi vajami in z lastnimi točkami.

Razstava obrtniških pomočnikov in vajencev. Mariborsko Slovensko obrtniško društvo je na zadnji svoji seji sklenilo, da bo razstava obrtniških pomočnikov in pomočnic v okviru letošnjega Mariborskega tedna, v času od 4.—15. avgusta. Pozivajo se vsi pomočniki in pomočnice ter vajenci in vajenke, ki še niso vpslali svojih prijav prireditvenemu odboru, naj store to nemudoma. Prijave sprejema Slovensko obrtno društvo v Vetrinjski ulici 11.

Povečanje tekstilne industrije. Mariborska tovarna svilenih tkanin »Jugosvilas« bo v Melju zgradila poleg sedanjega tovarniškega objekta še veliko poslopje za barvarno.

Gostilničarji za spremembo trošarinjskih predpisov. Beograd je obiskala večja deputacija gostilničarjev in trgovcev z vinom. V deputaciji so bili med drugimi: tajnik Zveze gostilničarjev g. Anton Peteln, nadalje Avgust Dolinšek, Ciril Majcen in Ivan Pečulj iz Celja. Deputacija je obiskala finančnega ministra in mu predložila predlog za spremembo trošarinjskih predpisov, ki je bil sprejet na zadnjem zborovanju gostilničarjev.

Spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Pred časom se je v Beogradu osnoval poseben odbor za postavitve monumentalnega spomenika kralju Petru na Terazijah, kjer je beogradska občina rezervirala zanj poseben prostor. Odbor je imel pred kratkim važno sejo in je sklenil, pokreniti širšo akcijo za zbiranje sredstev za spomenik.

Poziv Mornarski sekciji Jadranske straže. Predsednik Mornarske sekcije poziva vse člane Mornarske sekcije, da se v čimvečjem številu udeležijo Domovinskega dneva, ki ga priredi Jadranska straža pri Sv. Marjeti ob Pesnici v nedeljo 17. t. m. Udeležba za vse člane v letni obleki je obvezna. Vljudno pa so vabljeni tudi svoji in prijatelji članov. Zbirališče je pol ure pred odhodom avtobusa na Trgu svobode. Odhod točno ob 13.

Prireditve Pomladka Jadranske straže v Kamnici. V nedeljo 17. tm. priredi Pomladek Jadranske straže v Kamnici popoldne ob 3. uri gledališko predstavo. Vsi prijatelji Jadranske straže vljudno vabljeni.

Jadranska straža za gornjo Mežiško dolino priredi dne 17. junija 1934 v proslavo 10 letnice jadranski dan, združen z veliko veselico s plesom na prostoru letnega kopališča v Črni. Na sporedu so različne atrakcije, med drugim: velika razstava vin iz vseh predelov naše domovine, volitev in obdaritev najlepše Jadranašice, lov na tunine, podzemeljski bar, dalmatinska klet, morske ribe itd. Dopoldne promenadni koncert. Sodeluje rudniška godba. Vstopnina 5 Din.

Opozarjamo vse konzumente, hotelirje in gostilničarje kakor tudi vse drugo prebivalstvo na veliko vinsko razstavo, ki jo priredi Krajevni odbor Jadranske straže za gornjo Mežiško dolino v nedeljo 17. junija t. l. na prostoru letnega kopališča v Črni. Razstavljalec 30 do 40 iz vseh krajev naše države. Vsak kdor rabi vino za dom ali za obrt naj obiše razstavo, ne bo mu žal.

Licitacijski zavod na Slomškovem trgu 3 oskrbuje prodajo vseh luksuznih, vporabnih in drugih predmetov na javni dražbi. Prihodnja dražba bo v soboto 16. in ponedeljek 18. tm. Opozarjamo na to občinstvo!

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en-do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Vozne olajšave. Kranj: Sokolski zlet 16. in 17. junija, polovična vožnja od 14. do 20. junija na podlagi železniške legitimacije za 5 Din. Bled: Sokolski zlet 24. junija, polovična vožnja od 23. do 25. junija na podlagi železniške legitimacije. Krapina: Sokolski zlet 24. junija, polovična vožnja od 21. do 28. junija na podlagi železniške legitimacije. Dunaj: Do 2. julija vizuma prost prehod v Avstrijo, 30 odst. popusta pri povratku po 5 dnevnom bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda) in druge ugodnosti na podlagi »Festkarte« za 55 Din. — Dunaj: Sestanek zdravnikov, ki so študirali na Dunaju od 9. do 15. julija; 25 odst. popusta na avstrijskih železnicah. Riccione: Različne prireditve do 31. avgusta, 70 odst. popusta na italijanskih železnicah. Arezzo: Svečani teder od 2. do 12. avgusta, 50 odst. popusta na italijanskih železnicah. Švica: Od 15. junija do 15. oktobra po 7 dnevnom bivanju 30 odst. popusta pri tour-retour vožnjah na švicarskih železnicah. Vse nadaljnje informacije, nabava voznic, viz in valut pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon int. 21-22.

Ogenj. Pred dnevi je v Prepolah na Dravskem polju zopet gorelo. Požar je izbruhnil v gospodarskem poslopju posestnika Franca Ferliča. Poslopje je zgorelo do tal in znaša škoda, ki je deloma krita z zavarovalnino, okrog 30.000 Din. Ogenj je nastal zato, ker so se vneke saje.

Radio Ljubljana. Spored za soboto, dne 16. t. m.: Ob 12.15: baletna glasba na ploščah, 12.45: poročila; 13: čas, slovenske narodne pesmi v reproducirani glasbi; 18: valčekova ura; 18.30: zabavno predavanje; 19: koroška ura; 19.30: predavanje o zunanji politiki; 20: vesela ura; 21: radio-orkester; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino. Od danes dalje krasen vefilmski »Pesem solca« v glavni vlogi Lauri Volpi, znameniti tenor milanske opere.

Kino Union. Danes zadnji dan »Vesela svatba pri belem konjčku« z nedavno umrlo umetnico Hanzi Njese. Zabavna opereta, polna glasbe, petja in humorja ter krasnih naravnih posnetkov.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormno razkrajanje in gniloba v črevesu, pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermosti turi, marsikateri katar, motne sluznice preidejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovo« grenčico že desetletja pri odraslih in pri otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jeklarski kongres v Solingenu. Solingen, vodeče središče jeklarske industrije, priredi v času od 28. julija do 2. avgusta 1934 prvi jeklarski kongres sveta. Na ta kongres, katerega se bo udeležilo okoli 5.000 predstavnikov jeklarske industrije in trgovcev iz vseh krajev sveta, opozarjamo tudi naše interesente. Točnejše informacije in prospekte daje »Putnik«.

Seja predsedstva JNS. Predsedstvo Jugoslovanske nacionalne stranke je sklicalo sejo glavnega odbora za soboto ob 10. uri dopoldne.

Obmejni promet v maju. V mesecu maju je prekoračilo našo severno mejo 18.130 potnikov. V primeri z aprilom se je tujski promet znatno dvignil, kar je posledica pričetka poletne sezone. Dopotovalo je preko severne meje v našo državo 9.440 potnikov, in sicer 1.949 Jugoslovancev, 4.692 Avstrijcev, 2.192 Čehoslovakov, 393 Nemcev in 214 potnikov iz drugih držav. Preko Maribora je dopotovalo 7.027 oseb, preko Št. Ilija 1.479, preko Cmureka 111, preko Dravograda 213, preko Prevalj 312, preko Radgone 251, preko Hodoša 25, preko Dolnje Lendave pa 22 oseb. V istem času je odpotovalo preko severne meje naše države 8.690 potnikov, in sicer 2.548 Jugoslovancev, 6.058 Avstrijcev, 1.344 Čehoslovakov, 366 Nemcev, 375 potnikov pa iz drugih držav. Preko Maribora je odpotovalo 6.212 oseb, preko Št. Ilija 1.535, preko Cmureka 99, preko Dravograda 210, preko Prevalj 309, preko Radgone 217, preko Hodoša 31, preko Dolnje Lendave pa 19 oseb. V tranzitnem prometu je potovalo v maju skupno 3.598 potnikov, in sicer na progi Maribor—Rakek 917, Rakek—Maribor 819, Prevalje—Maribor 237, Maribor—Prevalje 286, Prevalje—Labud 592, Labud—Prevalje pa 690 oseb. V času od 1. januarja do 31. maja je potovalo v tranzitnem prometu na omenjenih progah skupno 17.549 oseb. Najmočnejši tujski promet je bil z Avstrijo, tranzitni pa z Italijo.

Nalezljive bolezni. V času od 22. do 31. maja je v naši banovini obolelo za tifuznimi boleznimi 9 oseb, za škrlatico 58, za davico 84, za ošpicami 31, za dušljivim kašljem 228, za šenom 14, za krčevito odrevenelostjo 7, za vnetjem priušesne slinovke 93, za otročično vročico 5, za grižo in smrkavostjo pa po 1 oseba. V omenjenem času je za nalezljivimi boleznimi umrla samo ena oseba.

Redka žival. Na pobočju Pohorja v bližini Frama je neki lovec te dni ustrelil izredno veliko pižmovko. Žival goje v Kanadi zaradi dragocene kožuškovine. Pred dolgimi leti jo je prinesel iz Kanade v Evropo neki grof na svoje posestvo na Češkem. Živali pa so se tako zaplodile, da jih poznajo že v Nemčiji, na Ogrskem, v Avstriji in drugod. Pižovke so nevarne jezovom in nasipom, ki jih zvotljivo in povzročijo na ta način precejšnjo škodo. Nevarne pa so tudi človeku. Redka žival za naše kraje je prišla k nam preko Drave in si nameravala poiskati svoje zatočišče na obronkih Pohorja. Toda doletela jo je druga usoda.

Trg za ribe. Na današnjem trgu za ribe je bilo okrog 150 kg morskih rib. Kupčija je bila dobra in so prodajali sardele po 16 Din, škombre po 16 do 18 Din, sipe po 24 do 26 Din, aziale po 28 Din, jegulje po 24 do 28 Din, lokarde pa po 16 do 20 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 18,2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 12,8 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18,5 stopinjah 736,8, reduciran na ničlo pa 734,6; relativna vlaga 67; od včeraj na danes je padlo 12,6 mm dežja; vreme je tiho in oblačno; vremenska napoved napoveduje spremenljivo vreme.

Petnajst let sokolskega dela v Studencih

Pred velikim sokolskim praznikom v nedeljo

Sokolsko društvo Studenci je bilo ustanovljeno kot prvo izmed vseh v mariborski okolici po vojni. Ustanovljeno je bilo v razdrapanih, nemirnih in mračnih dneh v jeseni leta 1919. Pri brlečih petrolejkah v zaprašeni telovadnici deške osnovne šole so se takoj po prevratu pričeli zbirati studenški Sokoli. V skrajno neprimernih prostorih je pričela telovaditi prva peščica navdušenih in neustrašenih.

Blizu šolskega poslopja je stala velika stavba telovadnice bivšega nemškega »Turnvereina«, kjer je opravljal tujec svoje raznarodovalno delo med našim slovenskim ljudstvom. Razumljivo je, da so švigali pogledi naših fantov iz tesnih prostorov hrepeneče po tej sovražni trdnjavi, ki so jo nekega dne brez pomislekov in neustrašeno naskočili. Da je prišla nemška telovadnica v roke Sokolov, sta pripomogla mnogo takratni gerent studenške občine g. Srečko Vokač in pa sekvester Ante Beg v Ljubljani. Treba je bilo precej denarja, a mlado društvo ni imelo sredstev, toda trdna volja in požrtvovalnost sta premagali vse ovire. Potrebno je bilo mnogo popravil in vse so mladi fantje sami pripravili in uredili. V članstvu je pričela rasti zavest, ker so videli plod lastnega dela, lastnih žuljev. In po pravici so sedaj ob jubileju lahko ponosni na svoje uspehe in na svoje premoženje, kjer društvo vsa leta svojega obstoja ni bilo deležno niti ene večje podpore od katerekoli strani. Pripomniti pa moramo, da tvorijo članstvo studenškega Sokola večinoma delavci in državni nastavljenici. Iz tega moremo pravilno ceniti doprinešene žrtve in jim iz srca privoščiti, da imajo danes svoj Sokolski dom, na katerega so lahko ponosni.

Ves čas svojega 15-letnega obstoja je društvo posvečalo vse sile čisti in pravi sokolski vzgoji. Nešteto izvrstnih telovadcev je šlo iz vrst, a tudi lepo število vaditeljev, ki se odlično udejstvujejo po raznih društvih. To je nedvomno najlepše spričevalo požrtvovalnega sokolskega dela, ki je imelo lepe sadove tudi na zadnjih župnih tekmah v Ptuj, kjer so si studenški Sokoli priborili župno prvenstvo.

Od vsega začetka so se studenški Sokoli pravilno zavedali svojih nalog, ki pa so bile med zapeljanim, deloma Sokolu sovražnim ljudstvom, silno težavne. Sokolska, narodna in državljanska vzgoja je bil glavni namen prosvetnega dela in sredstvo sokolska knjižnica, ki se je tekoma let spopolnila v vsakem oziru tako, da je danes najboljša med vsemi sokolskimi knjižnicami. Pravilno je razumel sokolski knjižničar svojo nalogo, ko je

s knjigo skušal doseči med ljudstvom to, kar z besedo in dejanjem ni mogel. Drugo, nič manj važno sredstvo pa je društveni sokolski oder, ki deluje v pouk in zabavo Studencanom že 11 let. Ima svoje igralce in številno in zvesto publiko. Odveč bi bilo omenjati marljivost in zmožnost delavnih studenških diletantov.

Tako korakajo torej studenški Sokoli vsi složno ramo ob rami k skupnim sokolskim ciljem. Pot ni bila lahka in gladka. Marsikateri kamen je ležal na njej, položen tja iz zlobe, nevednosti ali pa iz drugih človeških lastnosti. Pojavil se je marsikak kritik, ki je iz daljine in višave poskušal prevreči to, kar je bilo z muko dograjenega. Toda sleherni je naletel na oster odpor složnega dela zavednega članstva. Da so bili in so studenški So-

koli na pravi poti, dokazujejo uspehi. Ti jim naj bodo v zadoščenje za vso požrtvovalnost, za vse prestane potrebne in nepotrebne težave, sedaj po jubilejnim prazniku.

V tem kratkem razdobju društvenega obstoja pa moramo omeniti tri mejnike. Prvi je petletnica. Takrat so morali člani vso noč pred nastopom čuvati telovadni prostor, ki so ga hoteli sovražni sosedje poškopiti z gnojnico. Drugi mejnik je desetletnica. Takrat se je pomikal sokolski sprevod po mrtvih studenških ulicah, kjer ni bilo zastav, ni bilo rož, ni bilo požrtvovalnosti in vzkljanja. Tretji mejnik pa je petnajstletnica, ki jo slavi studenško društvo v nedeljo.

V zadnjem letu je društvo znatno povečalo svoj dom. Preuredilo je dvorano in postavilo oder ter položilo v telovadnici parketna tla. Renovirani in novi prostori bodo izročeni svojemu namenu ob slavnosti, h kateri najiskreneje vabimo vse prijatelje in Sokole in vso nacionalno javnost.

Naše podeželske posojanke

Sv. Lovrenc na Pohorju — pohorski paradiz!

Prijaznemu vabilu vrlega g. župana Pernata, da naj preživim Binkoštno praznike v lepem idiličnem Sv. Lovrencu na Pohorju, sem se z veseljem odzval, posebno, ker se vedno zanimam za vse kraje, kjer se zadnje čase razvija tujski promet. Na pot sem vzel svinčnik in kosček papirja za »vse primere«, ako bi kaj takega opazil ali slišal, da bi se splačalo zabeležiti. Če človek potuje z odprtimi očmi in ušesi, vedno kaj takega vidi in sliši, kar je potrebno, da pride v javnost in v vednost tudi tistim merodajnim krogom, ki se jih tiče. Najlažje je, da storiš to potom naših časnikov, ki hvalevredno radi prinašajo brezplačno članke iz posameznih krajev o lepotah naše domovine in o pobudi ter navodilih, kako naj naši gostilničarji in hotelirji ter merodajni činitelji pripravijo in uredijo naše lepe kraje, da bodo mogli privabiti tujce. Naši gostilničarji, hotelirji, lastniki vj ter penzionov, kakor tudi privatniki, pa naj za protiuslugo pridno naročajo časnike, saj »roka roko umije!«

Ko sem se peljal proti Sv. Lovrencu, sem v vlaknu na postaji Fala slišal opazke potnikov, da je Fala največja električna centrala (40.000 HP), vendar železniška postaja, ki je tik ob centrali, nima električne razsvetljave. Tudi postaja Sv. Lovrenc na Pohorju, ki je le 5 kilometrov oddaljena od elektrarne Fale, nima električne luči. Ta nedostatek je treba čimprej odpraviti, kar bo le v čast elektrarni in železnici.

Na postaji Sv. Lovrenc na Pohorju je izstopila tudi večja družba Nemcev z Dunaja. Avtopodjetnik in delavni tajnik novoustanovljenega Tujsko-prometnega

društva v Sv. Lovrencu nas je peljal v idealno planinsko in klimatično letovišče. Ko smo se peljali po 5 km dolgi idilični poti mimo slovite romarske poti in znamenitega kraja Device Marije v Puščavi, so se letoviščarji z Dunaja neprestano čudili in vzkljkali: »Sehr schön, sehr herrlich, so wie ein Paradies.« — V razgovoru z njimi sem izvedel, da so prvič prišli v Sv. Lovrenc. Kakor sem pozneje izvedel, je g. Fornezzu tudi v avstrijske časnike poslal več člankov o lepotah Sv. Lovrenca in Pohorja, ki so jih nekateri nemški listi tudi brezplačno objavili. Ko sem pa po pordnevnem bivanju v Sv. Lovrencu bil zopet skupaj z isto nemško družbo, sem zopet slišal: »Wie ein Paradies.«

Sv. Lovrenc na Pohorju je trg, katerega mu so se pred zadnjimi občinskimi volitvami pridružile tudi občine: Kumen, Recenjak, Činžat (Fala) ter del Rdečega brega, da šteje sedaj nad 3000 prebivalcev.

Ko se dvigne cesta od Puščave proti Sv. Lovrencu, se odpre krasna planota, biser planinskega letovišča. Poleg trga (10 minut) je sloveča penzija Büttner (lastnik g. Andrejkovič), ki ima 48 lepo opremljenih sob z zelo umerjenimi ceralami. Tudi v trgu so dobre gostilne in penziji ter je danes v Sv. Lovrencu na razpolago okoli 80 tujskih sob. Postaja je zvezana z avtobusnim prometom in lastnik g. Fornezzu se živo potruji, da vsakega potnika pelje v lepo Puščavo ali romantični trg Sv. Lovrenc na Pohorju za 8 do 10 Din.

Trg leži 500 m nad morjem na skoraj 3 km dolgi in 1 km široki dolinski planoti

ter nekoliko spominja na dolino v Srbiji, kjer leži zdravilišče Vrnjačka banja. Iz trga Sv. Lovrenca je najlepši dostop in sestop za vse Pohorje, n. pr.: Klopni vrh 2 uri, Pesek in Rogla 2,5 do 3 ure, Senjorjev dom 4 ure, Ribnica 3 ure, Vreling 2 uri in Šentlovrenška jezera (oka) 3 ure.

V trgu je električna razsvetljava, pošta, telefonska in brzozjavna postaja, več zdravnikov in lekarna. Za kopanje je na razpolago večji ribnik in plavalni bazen. V potokih Radolni in Slepniči, kjer je gostom na razpolago ribolov, je tudi naravno kopališče. V tujsko-prometnem oziru se je začelo zadnje čase v Sv. Lovrencu na Pohorju zelo živahno delo. Ustanovilo se je skupno s Smučarskim klubom tudi Tujsko-prometno društvo. Po mnenju pisca teh vrstic bi bilo treba, da se ustanovi tudi podružnica Slovenskega planinskega društva.

Zelo nujno potrebna za dotok tujcev bi bila tudi vodovod ter večje javno higijensko kopališče z bazenom za plavalce. Tu morajo poleg občine in drugih merodajnih faktorjev pokazati posebno zanimanje tudi gostilničarji, trgovci in penzija Büttner. Da pa se more avtomobilski promet razviti tudi po teh krasnih delih Pohorja, je treba čimprej dokončati manj kajočo cesto Ruše—Fala (samo 4 km) in podaljšati cesto Sv. Lovrenc do Lehna (7 km), nakar bo dana možnost avtomobilske vožnje po desnem bregu Drave. Maribor—Ruše—Fala—Puščava—Sv. Lovrenc na Pohorju—Lehen—Ribnica—Vuhred—Marenberg—Dravograd itd. Treba pa je tudi popraviti skrajno slabo cesto od kolodvora proti Puščavi, ki že gotovo ni bila več let popravljena. Zelo občutno potrebna je tudi zidava mostu pri postaji, saj se z levega brega ne more priti v Sv. Lovrenc, ker od Maribora do Brezna ni nobenega mostu. Brod je večkrat neuporabljiv zaradi pogosto narasle Drave in po zimi, ko je Drava zamrznjena zaradi bližine falskega jezera. Večkrat se zgodi, da prebivalci iz levega brega Drave, n. pr. od Sv. Ožbolda, Kaple, Sv. Duha na Ostrem vrhu itd., nujno rabijo zdravnika in ga iz Sv. Lovrenca sploh ne morejo dobiti.

Na vse te nedostatke, ki so predmet vsakodnevnih razgovorov domačinov in tujcev, sem hotel opozoriti merodajne činitelje z željo, da jih poizkusijo čimprej odpraviti. Ko se bo vsaj najnujnejše naredilo, bomo lahko še z večjo korajžo in ponosom vabili domače in tuje goste v naš »pohorski paradiz«. Saj:

Šentlovrenc naš je paradiz,

če hodiš tja — dolgo živiš;

tam je najlepše letovišče,

za vse najboljša zdravilišče.

Če bil si že — le pojdi spet,

priporoča vsem — Andrej Osé.

Mijan Ruščak:

Pismo iz Obljubljene dežele

Tel-Aviv, meseca junija.

Obljubljena dežela — Palestina! Kolikokrat se imenuje to ime vsak dan po vsem vesoljnem svetu! Pozna ga že vsak šolarček krščanske vere, ki se uči o domovini Odršenika, o njenih mestih, gorah, dolinah, rekah, jezerih in puščavah. Ni je na svetu tako majhne pokrajine, ki bi bila tako znana, kakor je Palestina. Nekoč, pred tisočletji je bila sen Izraelcev, ki so v egiptovskem suženjstvu sanjali o njej, dokler jih ni Mojzes dvignil in odpeljal čez Rdeče morje, Sinaj in puščavo na goro, s katere jim jo je pokazal in jih poslal vanjo, sam pa umrl, ne da bi njegove stare noge stopile na njena tla.

Potem je bila v srednjem veku sen križarjev, ki so se zbirali z vseh vetrov krščanske Evrope, da bi si z orožjem v desnici in s križem v levičji priborili pot vanjo in jo izrgali krivoverskim Turkom. Koliko krvi je bilo prelite zaradi nje! In koliko je bilo pri tem pustolovnje! In koliko je bilo pri tem zločinov, grehov! Toda zaman je vodil Mojzes svoje ljudstvo v to Obljubljeno deželo; po kratkih stoletjih jo je moral spet zapustiti in se razkropiti brez doma po vsem vesoljnem svetu, po vseh kontinentih. Zaman so bili tudi križarski pohodi, ostala je politično tur-

ška in versko mohamedanska, narodnostno pa arabska.

Vendar večni sen po Obljubljene deželi ni umrl, čez tisočletja je dobil Mojzes posnemalce prav med svojimi izraelskimi potomci. Že v letih pred svetovno vojno se je rodilo med Židi takozvano cionistično gibanje, ki si je zastavilo veliko nalogo, priboriti Palestino spet za židovski narod. Po izdelanih načrtih naj bi se Palestina prisodila Židom, ki naj bi jo znova naselili in si v njej ustvarili svojo nacionalno državo. Kdo ve, če bi bil ta sen Mojzesovih potomcev kdaj uresničen, da ni bilo svetovne vojne? Turška uprava je ovirala kolonizacijo, ki je napredovala po polzevo. Svetovna vojna je pa pospešila vsaj prvi del uresničenja. Mirovna konferenca je določila Palestino za teritorij bodoče židovske države in jo dala v upravo Angležem.

S tem so se odprla Židom vrata v Palestino in pričelo se je veliko priseljevanje od vseh strani, iz Rusije, Poljske, Nemčije, Češkoslovaške, Avstrije, Madžarske, Romunije, Jugoslavije, Afrike, Avstralije itd. Vendar veliki sen cionistov še ni uresničen; v Palestini je danes komaj nekaj sto tisoč Židov in tvorijo večino še vedno Arabci. Kaj naj pomeni to napram vesoljnemu židovstvu,

ki šteje prav toliko milijonov duš, kakor Jugoslavija! Samo na Poljskem živi skoraj desetkrat več Židov kot v »židovski Palestini«.

S svojimi 20.000 kvadratnimi kilometri večinoma pušinske ali kraške površine je Palestina dosti, dosti premajhna, da bi mogla sprejeti vsaj desetino vseh Židov. A tu so tudi še stotisoči Arabcev! Kam z njimi? Ti gledajo grdo cionistične priseljence, ki jih izrivajo iz stoletne domovine in jih mimo tega še gospodarsko zasužnjujejo in izrabljajo. Tu ni med obojema semitskima narodoma nobenega »bratstva«, je le boj za domovino in obstanek, nepotolajljivo sovraštvo. Niste čitali o arabskih vstajah in pokolih Židov? Če ste, veste kako je. Če ne bi bilo trde angleške pesti, bi arabski vihar pomedel naenkrat vse priseljene Žide v morje.

To pa je mimo drugega glavni vzrok, da Anglija ovira priseljevanje in ga dovoljuje le polagoma in v manjših skupinah. Ne mara se zameriti Židom, a tudi ne Arabcem, ki obljubljajo tudi še druge njene kolonije in mandatna ozemlja, še manj pa seveda muslimanom, ki jih imajo samo v Indiji okoli 70 milijonov.

V stara mesta Palestine, ki jih poznamo že iz Biblije, še Židje ne morejo priseljevati v večjem številu. V teh je doma arabsko prebivalstvo. Le v Jeruzalemu kot središču Obljubljene dežele, je večja kolonija, ki še vedno, dasi počasi narašča. Tu je tudi prva in edina židov-

ska univerza na svetu. A prav v Jeruzalemu je napetost med Židi in Arabci največja. Za svoje glavno naseljevanje v svoji Obljubljene domovini so si morali zato Židje izbrati do njihovega prihoda še nenaseljene predele. Te so našli v ravnini ob obrežju. Tam so se širile in se deloma še širijo puščave ali puščavske stepe. Kaj bi z njimi? Tako bi se vprašali mi. Židje ne. Z židovsko podietnostjo in z vseh vetrov sveta privlečenim židovskim kapitalom so se zagrizli cionisti v te puščave. Napravili so arterijske studence, napeljali vodo v kanale, namočili puščavo in napravili — plantaže, skoraj same plantaže oranž!

Na tisoče kvadratnih kilometrov prejšnje puščave pokrivajo že sedaj te plantaže, največje na svetu in izvoz palestinskih oranž se večja od leta do leta in izpodriva na evropskem trgu vse druge dobavitelje. Tudi Jugoslavijo in Maribor so že preplavile palestinske židovske oranže in limone. Poznate jih pod imenom »Jafa«. Te plantaže so veliki sen bivših galiških kmetovalcev, obrtnikov in kramarjev, ruskih Jevrejev, nemških židovskih marksistov in kapitalistov, dunajskih industrijcev in izvoznikov, budimpeštanskih finančnikov, zagrebških trgovcev, italijanskih židovskih agentov; skratka: Židov z vsega sveta, nepismenih, takih z osnovno šolo, srednje ali strokovno in z univerzo; postopačev, meščanov, profesorjev, inženjerjev, dok-

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Izdala sem ti,« je nadaljevala starka, »česar nisem doslej še nikomur, tudi Nef-teti ne. Ženska je, zaljubljena v velikega, zato ji ne zaupam. Tudi njena želja po maščevanju je na zadnjem dnu samo ljubezen. Sedaj veš vse; in za vse, kar sem in bo storila zate, zahtevam samo eno edino plačilo: ne izdaj nikomur, da si govoril z menoj in kaj sva govorila! Kakor grob, ki je večno nem, mora biti tvoj razum. V njem naj bodo pokopane moje besede. Šele tedaj, ko se bo zgodilo tisto veliko, o čemer sama še ne vem, kaj bo, a vem da bo in ko bom našla zadnji mir v črni prsti, povej svetu, kdo sem bila. Ali pa — še tedaj ne! Naj mislijo tudi vsi bodoči rodovi, da sem bila zares čarovnica. Čar moje skrivnosti bo potem večer. A sedaj pojdi in pripravi se na pot. Ko boš pripravljen, pridi zopet k meni! Zdravstvuj, sin moj najdražji!«

XIX.

Princesa Evalasta je po karajočih besedah božanstva preživljala ure največje zdvojenosti. Rahle kali naklonjenosti

do faraona so bile uničene, upanje na pomoč neznanke, ki se ni več oglasila, je usihnila in v njeno mlado dušo se je kradoma vseljevala bolečina neskončne zapuščenosti, ki se je včasih stopnjevala do blaznega obupa. Begala je po svojih sobanah, padala pred kip Rája in molila, legala ubita na blazino ali pa strmela brezčutno pred se, kakor da bi bilo v njej vse mrtvo. Sama ni vedela, kaj se dogaja v njeni notranjosti in si ni mogla do dna razjasniti. Samo zavest zapuščenosti ji je bila vsa razločna in jasna.

»Sama, sama, na vsem svetu sama...« si je govorila. »Nikjer ni duše, ki bi mislila name, nikjer človeka, ki bi mogla z njim govoriti, potožiti mu svoje gorje, prositi ga nasveta in pomoči. Samo On, Najvišji je spregovoril, a njegove besede so bile krute in strašne. Zakaj je spregovoril, če mi noče pomagati? Kako lepi so bili oni trenutki, ko sem se vdala v usodo in že rahlo zahrepenela. Solnce je posijalo v mojo ječo. Sedaj je mrak, vse naokoli je gosta tema. In jaz sem sama, sama...«

82

Zaskrbljena in kakor senca se je plazila komornica Ilaja za njo, skušajoč jo vsaj pomiriti, če že ne razvedriti. Evalasta jo je odganjala.

»Če ni drugega, tudi tebe ne...« ji je govorila. »Pusti me še ti, da bo moja samota popolna, moja bolečina največja!«

»Milost, gospodarica!« je prosila komornica. »Usmili se svoje stare zveste služabnice, sužnje svoje najvdanejše! Smiliš se mi, princesa princes, veneča orhideja, skaljena biserna rosa. Čemu je bolna tvoja mlada duša, ko bi morala vriskati? Hočeš spremeniti svet? Določiti ženi novo pot usode? Mlada si in ne veš, da je od večkomaj tako določeno, da boji ženska moškemu sladki sad, igrača razvedrila. Nobene ne vprašajo, kako hoče, določijo ji pot življenja in le sama lahko posuje to pot z vsaj ramišljenimi rožami, ali pa s trnjem. Čemu trpeti preko mere, preko potrebe? Lepše so rože s svojim vonjem, ki nas zaziblje v sanje pozabljenja, kakor pa trnje, ki rani, da nas rane skele. Kaj je sreča, o kateri sanjaš? Sen, samo sen! Misliš, da bi bila srečna tista pot, ki bi si jo sama izbrala? Nikakor. Videla bi začetek, a potem? Nihče ne vidi ne nadaljevanja ne konca. In če bi ga videl, bi si obesil kamen okoli vratu in bi skočil v Kalo. Bo-

lje je tako. Vdaj se in upaj. Samo upanje je lepo, samo upanje je sreča; še več, upanje je življenje. Nobena dosežena sreča ne more biti tako lepa, kakor je vera vanjo, kakor je pričakovanje, sen o njej. Poslaj so te velikemu. Kako hočeš spremeniti usodo, ki ti je določena? On je dober, ljubi ga!«

»Ne ljubim ga in ga nikoli ne bom!« je jezno vzkliknila Evalasta.

»Potem se vsaj hlini. Bodi z njim prijazna, daruj mu svojo mladost. Ob tem darovanju boš spoznala, da ženska nikoli ne daruje le sama, ampak vselej tudi sprejema. To sprejemanje sladi darovanje, izenačuje in dviga. To je spoznanje, ki je tebi še neznano, ker še nisi darovala.«

»In tudi ne bom.«

»Darovati in sprejemati, to je dolžnost ženske, ker zato je ustvarjena. Če se temu upiraš, se ne upiraš samo Najvišjemu, marveč tudi svoji ženski naravi, ki je nespremenljiva. Tvoje telo, ki je ustvarjeno, da ustvarja naslado ljubezni in jo živi, postane gluhi cvet. Čemu ti bo potem?«

»Da ga darujem božanstvu.«

»V tem življenju bo kljub temu ostala neizpolnjena njegova naloga.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

ASK Primorje v Mariboru

V nedeljo 17. t. m. bo po daljšem presledku zopet gostovalo v Mariboru ligino moštvo ASK Primorje iz Ljubljane ter odigralo proti SK Železničarju prijateljsko tekmo. Edini slovenski predstavnik v državni ligi je prav sedaj v izvrstni formi, kar dokazujejo zadnji rezultati proti beograjski Jugoslaviji in avstrijskemu amaterskemu prvaku GAK iz Gradca. Pa tudi Železničar beleži dobro formo in je torej pričakovati, da bo nedeljska tekma prav zanimiva. Tekma se bo odigrala na igrišču SK Železničarja s pričetkom ob 16. V predtekmi se bosta srečala ISSK Maribor rezerva in SK Železničar rezerva.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: ISSK Maribor mladina: SK Železničar mladina g. Kopic, ISSK Maribor rezerva: SK Železničar rezerva g. Jančič, SK Železničar: ASK Primorje g. dr. Planinšek.

SK Rapid dobil zopet dovoljenje za odigranje javnih tekem v Mariboru. Pred stajništvo mestne policije v Mariboru je SK Rapidu dovolilo zopet odigrati javne tekme v Mariboru.

Kolesarske in motociklistične dirke »Peruna«. Kakor smo že včeraj poročali, priredi naš agilni »Perun« v nedeljo 17. t. m. kolesarske in motociklistične dirke na progi Maribor - Sv. Lenart. Kolesarji bodo startali ob 14. na Aleksandrovi cesti pri gostilni »Pri grozdu«, motociklisti pa ob 14.30 na državni cesti pri kilometrskem kamnu 141.600. Odhod kolesarjev, ki bodo zasedli tekmovalno progo za časa dirk in izletnikov bo ob 13.30 izpred gostilne »Pri grozdu«.

torjev... Saj tu je pravi, resnični židovski Babilon, ki ga skušajo cionisti pretopiti v židovski narod s hebrejskim jezikom in hebrejsko kulturo.

Sredi teh plantaž so zrastle ko gobe po dežju vasi, nastali so trgi, sezidala so se mesta. Največje med njimi Tel-Aviv. Tel-Aviv stoji tam, kjer je bila še nedavno žalostna puščava. Nastal je z ameriško naglico in je danes že večji ko Ljubljana in ves — židovski, Edino čisto židovsko mesto na svetu, v katerem so židje vsi, od župana do cestnih pometačev. V zadnjem času je največji prtok iz Nemčije...

Drugič morda več.

V vsako slovensko hišo

»Večernik«!

Sokolstvo

Sokol Maribor Matica poziva netelovadeče članstvo, ki se namerava udeležiti sarajevskega zleta, naj se javi najkasneje do vključno 21. t. m. pri društvenem tajniku br. Kralju, pri »Putniku« na Aleksandrovi cesti. Legitimacija za četrtinsko vožnjo in znak, ki nudi razne ugodnosti, staneta 26 Din. Telovadeče članstvo, ki namerava na izlet v Sarajevo, pa se naj javi društvenemu načelniku br. Hvalencu. Nadalje se poziva vse članstvo in naraščaj, naj se v čim večjem številu udeleži slavnosti studenskega Sokola, ki bo v nedeljo 17. tm. Zbirališče je ob 14. uri pred Narodnim domom. Udeležba v krojih obvezna, kdor nima kroja, naj pride z znakom. Zdravo!

Prednjaška seja Sokola Maribor II. Pobrežje, bo v soboto 16. junija ob 20. uri v šoli. Glavna točka dnevnega reda je okrožni zlet, zato je udeležba strogo obvezna! Zdravo! Načelnik.

Sokol Maribor II. — Pobrežje poziva vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži slavnosti studenskega bratrskega društva v nedeljo 17. t. m. Zbirališče ob 1. uri pred Narodnim domom. — Zdravo. Tajnik.

Prekmurje

Ponovne občinske volitve v lendavskem okraju. Zaradi nove komasacije občin v lendavskem okraju so bile preteklo nedeljo v sedmih občinah ponovne občinske volitve. V nekaterih občinah je bilo vloženih po več kandidatnih list. JNS je zmagala z absolutno večino v treh občinah, 4 občine pa je dobila opozicija v svoje roke. Pri lanskih volitvah ni dobila JNS nobene občine in je torej nedeljski izid vsekakor razveseljiv, če pomislimo, da so v lendavskem okra-

ju na delu najhujši nasprotniki jugoslovanske skupnosti. JNS je zmagala v največji občini lendavskega kraja, v Belčincih, in je bil s 484 glasovi izvoljen za župana Marko Cican; nadalje v Bogojini, kjer je bil s 330 glasovi izvoljen za župana posestnik Franc Ošljaj in v Dobrovniku, kjer je bil s 438 glasovi izvoljen za župana Ludvik Treiber. V Hotizi je zmagala nasprotniška lista s 398 glasovi proti JNS, ki je dobila 227 glasov, v Lendavi je glasovalo za opozicionalno listo 225, za JNS 177 volilcev, v Lendavi okoličnici je glasovalo za opozicionalno listo 518, za JNS 214, v Turnišču, kjer so opozicionalisti razvijali nepopisni teror, so nacionalni volilci že zgodaj zjutraj sklenili, da se volitev ne bodo udeležili in je bila izvoljena nasprotniška lista.

Mežica

Za Binkošti smo zopet otvorili sezono na Peci. Istočasno je začel voziti na progi Prevalje—Mežica—Črna, nov avtobusni podjetnik g. V. Faktor, t. j. oni, ki je doslej vzdrževal progo Šoštanj—Dravograd. Novi podjetnik vozi zanesljivo in točno po voznem redu. Razpolaga z avtobusi znamke »Tatra« s 16 in 22 sedeži, odprtim in zaprtim vozom. Cene vožnjam so ostale neizpremenjene. Tako je sedaj vendar enkrat rešeno tudi to pereče vprašanje, da se turistom in ostalim potnikom ni treba bati, da bi ob sestopu s Pece zamudili vlak. V potrebi pa je g. Faktor na razpolago z izrednimi vožnjami.

SPD gradi v Mežici moderno letno kopališče v izmeri 33,33 x 12 metrov. To bo za Mežico in vso dolino velikega pomena. Turisti bodo ob sestopu s Pece, Urške gore ali Logarske doline imeli na razpolago moderno urejeno kopališče. Bazena za deco in odrasle sta že izko-

pana ter smo ju začeli že betonirati. Stroški znašajo preko 100.000 Din. Razposlali smo širši javnosti pismene prošnje, da priskoči tej velevažni akciji ob naši skrajni severni meji na pomoč s primernimi darili za tombolo, ki bo v korist gradnje kopališča 17. junija 1934 v Mežici, ali pa da z denarnimi sredstvi pripomore k čim prejšnji zgradnji kopališča. One pa, ki so podružnici naklonjeni in prošnje za podporo niso prejeli, prosimo oproščenja s prošnjo, da se blagovolijo poslužiti pri nakazilu podpore čekovnega računa št. 14157. Mežica, ki leži ob vznožju stare sive Pece, kraljestva Kralja Matjaža, je bila že doslej priljubljeno letovišče. S tem, da pridobi še moderno letno kopališče za odrasle in deco, bo postala središče tujskega prometa v prekrasni Mežiški dolini. Kdor je že kdaj obiskal Mežico, jo bo odslej zares vzljubil, ker mu bo nudila ta mala vasica vse, kar si za svoj oddih poželi. Iz Mežice so na vse strani krasne daljše in krajše ture. Bivanje v tej kmečki vasi je zelo ceneno. Ljudstvo pa nad vse ljubeznivo. Vabimo vas torej med nas, in prepričali se boste, da govorimo resnico. Vasica razpolaga z okusnimi in čistimi tujskimi sobami. Vabimo vas že sedaj, da nas obiščete ob priliki otvoritve našega letnega kopališča, ki bo predvidoma v prvi polovici meseca julija, vsekakor pa bomo datum otvoritve še pravočasno objavili v listih.

Ponovno se dotaknemo tudi legitimacij, ki jih morajo imeti obiskovalci obmejnih točk v redu. To velja tudi za obiskovalce Pece, ker le s pravilno opremljeno in veljavno planinsko legitimacijo je dostop na Peco neoviran. Obmejni organi takim turistom ne delajo nikakih težkoč in jih ne zavračajo ter so z vsakim vljudni. Tudi turiste naprošamo, da se pozivu obmejnih organov za legitimiranje ne upirajo in jim s temi olajšavami vršenje njih težke službe.

Roman o daljnji bodočnosti

Lloyd George je te dni prečital roman, ki govori o daljnji bodočnosti. O sklepih besedi je George dejal: »Edina tolažba je, da bodo prebivalci Marsa vendar nekoč prišli na našo zemljo. Da se bo to čimprej zgodilo, moramo prositi Boga, ker bo v nasprotnem primeru Evropa propadla. Ni mi sicer jasno, kakšno stališče bo proti temu zavzela mogočna Anglija, ker je prav verjetno, da ji prebivalci Marsa pred svojim prihodom ne bodo poslali nobene note in se utegne zgoditi, da jih bo angleška vlada ignorirala...«

Otroški razum.

— Kaj pa ti, Jelica, ali se omožiš, ko boš velika?

— Kaj še, jaz storim kakor teta Roza-lja, do smrti ostanem vdova.

Mali oglasi

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam. Aleksandrova cesta
44/II. 2451

SOBO

s posebnim vvhodom oddam
takoj. Glavni trg 22/III. 2446

SOBO

lepo opremljeno, zračno, solnčno, z uporabo kopalnice, na lepem prostoru, oddam s 15. junijem mirnemu gospodu. — Naslov v upravi lista, 2403

Prodaj

BREZHIBNA ŽIMNICA
na prodaj. Naslov v upravi
»Večernika«. 2449

Prima teletina!

Obistna pečenka

Pleča

Kotleti

Prsa po kg Din

6

Stegno po Din 8⁰⁰ kg dobite pri

Karlu Weltzl-u
Glavni trg pred
»ostilno TSCHELGI«